

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:3193

av Bengt Eliasson m.fl. (FP)

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Motivering

Utgiftsområde 17 består av sammanlagt femton delområden, förutom kultur, medier, trossamfund och fritid även bland annat ungdomspolitik, civilsamhällesfrågor samt folkbildning.

Kulturen är intellektets infrastruktur. Ett vitalt kulturliv är viktigt för vårt demokratiska samhälle. Det är ett klassiskt liberalt uppdrag att stärka individens förmåga att ta makt över sitt eget liv. Kulturen i dess olika uttrycksformer innebär att man lär känna såväl sig själv, andra som samhället. Därför är kultur en demokratisk rättighet. Det räcker inte med att veta var man kan hitta information, man måste också ha kunskap som gör att man kan orientera sig i en värld av påståenden: bildning, helt enkelt.

Ett öppet samhälle behöver litteratur, konst och andra kulturella uttryck som provocerar och utmanar. Den liberala kulturpolitikens uppgift är inte att styra kulturen, utan att förbättra förutsättningarna för det konstnärliga skapandet och för individens bildning.

Kvalitet är nyckelordet i Folkpartiet liberalernas kulturpolitik. Principen om armslängds avstånd ska gälla, det vill säga att det är kulturskapare och experter som fattar de konstnärliga besluten och inte politiker. Kulturpolitiken ska värna kulturens eget värde gentemot rena nyttoändamål. Offentliga bidrag och anslag ska vara kvalitetsdrivande.

Kvalitetskultur kräver professionella kulturskapare. De som arbetar med kultur måste ha rimliga villkor. Konsthallar måste bli bättre på att följa avtalen om ersättningar vid utställningar och författare måste få god ersättning för boklån. Jämställdheten måste lyftas upp på kulturpolitikens dagordning.

Kulturen ska stå för såväl bredd som spets. Folkpartiet liberalerna vill att det erbjuds kulturupplevelser av högsta kvalitet och samtidigt stimulera enskilda människors eget deltagande och skapande i kulturaktiviteter i hela landet. Sverige behöver en kulturpolitik för hela landet. Det är dags att väva samman kulturpolitik med landsbygds politik. På så sätt kan det skapas reella förutsättningar för utveckling i hela landet. I detta har kultursamverkansmodellen en nyckelroll. Modellen behöver utvecklas och stärkas.

Läsning och litteratur bör ha hög prioritet i kulturpolitiken. Det handlar om kultur, demokrati och jämställdhet. Sverige har av tradition en hög läskunnighet och ett stort intresse för den goda berättelsen men det finns stora klyftor i läsvanorna. Klyftorna får effekt på skolresultat, samhällsdeltagande och därmed den enskildes egenmakt.

Kulturen ska vara tillgänglig, för både konsumenter och kulturskapare. Det förutsätter tillgängliga miljöer, en tillgänglig verksamhet och tillgänglig information. För att skapa tillgänglighet behövs ett strategiskt och målmedvetet arbete där det ingår en förståelse för vilka behov som en person med funktionsnedsättning kan ha.

Det kulturarv som finns i Sverige är en del av mänsklighetens gemensamma kulturarv och ska hållas tillgängligt för kommande generationer. Museernas roll som bildningsinstitutioner och deras forskningsanknytning ska stärkas. Folkpartiet liberalerna välkomnar de museer som vill erbjuda fri entré som ett sätt att öka människors tillgång till kulturarvet, men det ska vara upp till respektive museum att avgöra om och hur. Regeringens satsning omfattar därtill bara vissa av de centrala museerna. Vi vill lägga 15 miljoner kronor mer per år än regeringen och utforma anslagsposten som ett sökbart bidrag tillgängligt dels för samtliga museer och utställningar som tar del av statens stöd till museer och utställningsverksamhet, dels för läns- och regionmuseerna. Det innebär att vi avvisar regeringens föreslagna utgiftsökning på anslag 8:1 och lägger 95 miljoner kronor per år från 2016 på ett nytt anslag 8:7.

De ekonomiska problemen för våra lokala och regionala kulturscener har de senaste åren blivit alltmer akuta. Inte minst höga omkostnader för personal och hyror tär på institutionernas ekonomi. De kulturella pärlor som i dag drivs lokalt, regionalt eller helt privat är alltför viktiga för att riskera att slås ut och försvinna på grund av att ekonomin inte finns. Vi föreslår en satsning på de lokala och regionala scenerna som ska ses som ett första steg mot en ny liberal kulturpolitik för hela landet.

På senare år har det kommit oroande larmsignaler från teaterfolk och museianställda runt om i landet om att viktiga kulturinstitutioners framtid är hotad. Flera av dem är unika, och det behövs insatser för att bevara och vidareutveckla dem. Dalhalla, Björkborn och teckningsmuseet i Laholm är några exempel på platser som skulle kunna vara föremål för extra stöd. Vi föreslår därför ett nytt sökbart stöd om 10 miljoner kronor per år från 2016 på ett nytt anslag 2:2.

Sverige ska vara öppet, välkomnande, intresserat av omvärlden och söka sig utåt. Detta är särskilt viktigt på kulturens område där de internationella impulserna alltid varit avgörande. Denna öppenhet och mångfald är avgörande för Sveriges välstånd, men också för vår kreativitet och kulturella kraft. Det vi i dag känner som svenskt kulturarv har skapats i ett intimt samtal och utbyte med omvärlden. Sverige ska öka sitt engagemang i det internationella kultursamarbetet. Attraktiva förutsättningar för etablering och upprätthållande av konstnärliga miljöer på hög internationell nivå ska skapas.

Filmavtalet har tjänat svensk film väl, men samtidigt visar svårigheterna att hitta teknikneutrala stödformer att det nu behöver ersättas av något annat. Det nuvarande filmavtalet gäller under hela 2016, och det finns därför rådrum att skapa breda överenskommelser om en ny filmpolitik. Det är olyckligt att regeringen ensidigt verkar ha låst sig vid en modell. Vi avvisar därför det föreslagna stödet till landsbygdsbiografer som är en del i den nya filmpolitik det ännu inte finns någon samsyn och medlen för omställning av filmpolitiken. Det innebär minskade utgifter på anslag 10:1 med 25 miljoner kronor 2016 och 235 miljoner kronor från 2017.

Folkpartiet liberalerna välkomnar de kommuner som prioriterar låga avgifter i den kommunala kultur- och musikskolan. Det är dock en kommunal angelägenhet. Vi avvisar därför regeringens utgiftsökning om 100 miljoner kronor årligen från 2016 på anslag 1:2. För att finansiera prioriterade satsningar inom denna budgetmotion avvisar vi också den föreslagna satsningen på kultur i vissa förorter om 50 miljoner kronor 2016 på samma anslag.

Den liberala idrottspolitiken syftar till att skapa möjligheter för kvinnor såväl som män, unga såväl som gamla att motionera och idrotta utifrån egna förutsättningar. Idrotten är Sveriges största folkrörelse som fyller en omistlig roll i civilsamhället. I många städer och mindre samhällen är den lokala idrottsrörelsen en samlingspunkt där människor möts över traditionella sociala gränser. Vi vill främja en fri och självständig idrottsrörelse som fostrar människor i demokratiska värderingar och vi vill erbjuda alla möjligheter till positiva upplevelser av idrott.

Att främja integration är ett av de syften som staten har angett för det generella stödet till idrotten. Även om unga med utländsk bakgrund, särskilt flickor, är generellt

underrepresenterade inom idrotten, är underrepresentationen mindre där än i många andra barn- och ungdomsverksamheter. Risken med ett öronmärkt stöd är att det blir aktiviteter i projektform, i grupper särskilda från den ordinarie verksamheten. Vi avvisar därför förslaget om ett särskilt stöd till idrotten för verksamhet för nyanlända. Därmed minskar statens utgifter med 64 miljoner kronor på anslag 13:1.

För att finansiera mer prioriterade satsningar inom utbildningspolitiken avvisar Folkpartiet Liberalerna huvuddelen regeringens föreslagna utökning av antalet platser i folkhögskolan, vilket innebär minskade utgifter om 242 miljoner kronor på anslag 14:1. För att finansiera prioriterade reformer i denna budgetmotion avvisar vi även regeringens utökning av anslag 1:6 om 15 miljoner kronor.

Folkpartiet liberalerna föreslår att PLO-uppräknings- för åren 2016–2018 justeras på samma sätt som för innevarande budgetår. På detta utgiftsområde påverkas ett flertal anslag, exempelvis 1:6 och 2:1.

Tabell 1. Anslagsförslag 2016 för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (FP)
1:1 Statens kulturråd	43 715	
1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	345 966	-150 000
1:3 Skapande skola	185 533	
1:4 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	38 775	
1:5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler	9 851	
1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet	1 314 576	-19 000
1:7 Myndigheten för kulturanalys	15 500	
2:1 Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Dansens Hus, Drottningholms slottsteater och Voksenåsen	989 425	-3 000
2:2 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	188 586	+10 000
2:3 Statens musikverk	111 209	
3:1 Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	137 715	
3:2 Myndigheten för tillgängliga medier	119 183	
3:4 Institutet för språk och folkminnen	58 876	
4:1 Statens konstråd	8 253	
4:2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	32 942	
4:3 Nämnden för hemslöjdsfrågor	11 498	
4:4 Bidrag till bild- och formområdet	28 065	
5:1 Konstnärsnämnden	20 105	
5:2 Ersättningar och bidrag till konstnärer	380 865	-2 000
6:1 Riksarkivet	375 402	-1 000
7:1 Riksantikvarieämbetet	218 192	-1 000
7:2 Bidrag till kulturmiljövård	250 505	
7:3 Kyrkoantikvarisk ersättning	460 000	
8:1 Centrala museer: Myndigheter	1 105 458	-83 000
8:2 Centrala museer: Stiftelser	250 670	-1 000
8:3 Bidrag till vissa museer	50 010	
8:4 Riksställningar	43 543	
8:5 Forum för levande historia	54 954	

8:6	Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål	80	
9:1	Nämnden för statligt stöd till trossamfund	9 837	
9:2	Stöd till trossamfund	91 894	
10:1	Filmstöd	334 644	-25 000
11:1	Utbyte av tv-sändningar mellan Sverige och Finland	20 719	
11:2	Forskning och dokumentation om medieutvecklingen	2 703	
11:3	Avgift till Europeiska audiovisuella observatoriet	383	
11:4	Statens medieråd	18 307	
11:5	Stöd till taltidningar	49 156	
12:1	Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor	39 346	
12:2	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	278 440	
13:1	Stöd till idrotten	1 902 811	-64 000
13:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	32 164	
13:3	Bidrag för kvinnors organisering	28 163	
13:4	Stöd till friluftorganisationer	47 785	
13:5	Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	15 000	
13:6	Insatser för den ideella sektorn	24 758	
14:1	Bidrag till folkbildningen	3 811 928	-252 000
14:2	Bidrag till kontakttolkutbildning	37 733	
14:3	Särskilda insatser inom folkbildningen	50 000	
15:1	Lotteriinspektionen	49 312	
	<i>Nya anslag</i>		
8:7	Bidrag till reducerade entréavgifter m.m.		+95 000
	Summa	13 694 535	-496 000
	<i>Specifisering av anslagsförändringar</i>		
1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete		-100 000

Bengt Eliasson (FP)

Christer Nylander (FP)

Erik Ullenhag (FP)

Tina Acketoft (FP)

Emma Carlsson Löfdahl (FP)

Birgitta Ohlsson (FP)